

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2010 Г. - ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ

Сезонно изгладените данни на БВП през четвъртото тримесечие на 2010 г. показват растеж от 1.7% спрямо предходното тримесечие на годината и 2.1% спрямо същото тримесечие на предходната година.

В ръководството на Евростат за тримесечни национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове, след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...”.

Експресните оценки за БВП в контекста на общите условия за подготовка на краткосрочни показатели се основават на предварителна краткосрочна информация (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компонентите в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за четвъртото тримесечие на 2010 г. са подготвени в срок от 46 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - текущи цени, относителни дялове на компонентите в състава на БВП и темпове на прираст спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година.

Съгласно Календара за представяне на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува официални тримесечни резултати за БВП за четвъртото тримесечие на 2010 г. на 11 март 2011 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за четвъртото тримесечие на 2010 г. БВП в номинално изражение достига до 19 924 млн. лева (Таблица 1). Текущият обем на БВП за 2010 г.² възлиза на 70 568 млн. лева.

Реализираната добавена стойност през четвъртото тримесечие на 2010 г. е 17 000 млн. лв., като най-голям дял в общата добавена стойност се формира от сектора на услугите -

¹ В международната терминология се използва терминът “flash estimates”.

² Към данните за първо, второ и трето тримесечие са добавени експресните оценки за четвъртото тримесечие на 2010 година.

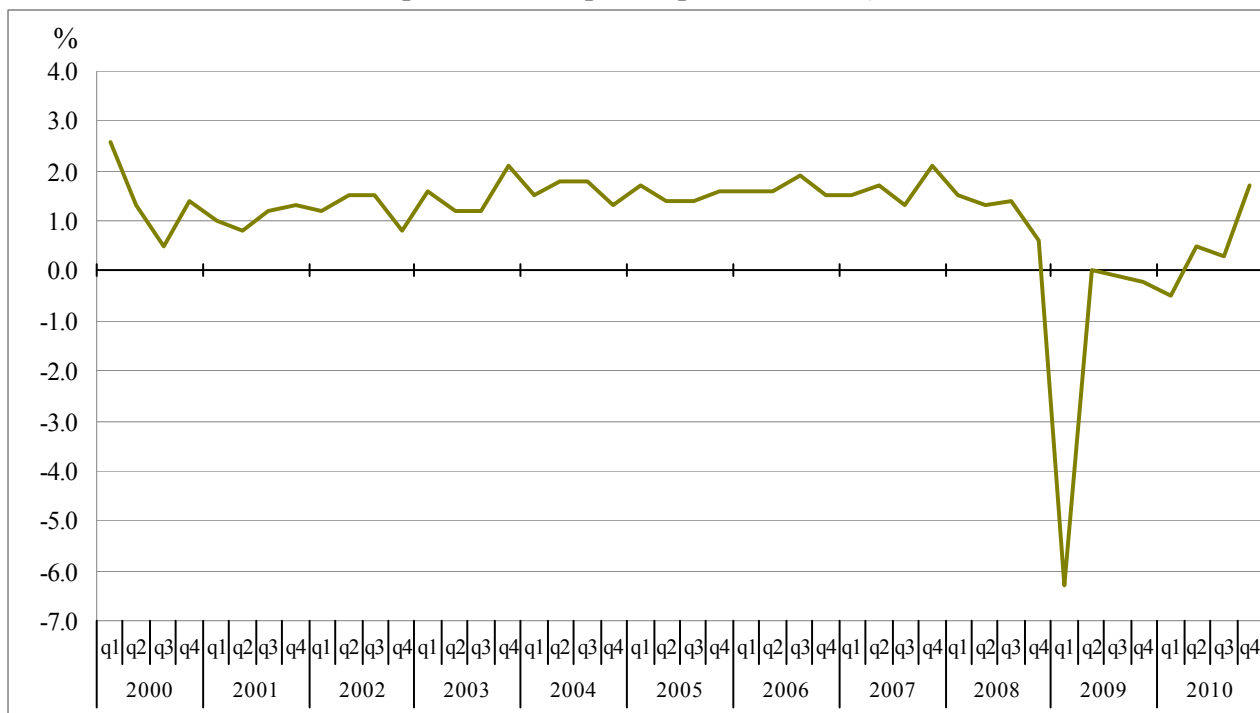
66.8%, следван от индустриалния сектор - 28.9%. Аграрният сектор определя 4.3% от общата добавена стойност в икономиката.

По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП - 82.6%, заема крайното потребление, което в стойностно изражение възлиза на 16 444 млн. лева. През четвъртото тримесечие на 2010 г. бруто капиталобразуването е 5 190 млн. лв. и има относителен дял от 26.0% в БВП. Външнотърговското салдо е отрицателно (- 1 710 млн. лв.) и заема дял от 8.6% в структурата на БВП.

Темп на прираст на БВП, общо и по компоненти

Сезонно изгладените данни на БВП³ показват растеж от 1.7% през четвъртото тримесечие на 2010 г. спрямо предходното тримесечие (Таблица 2).

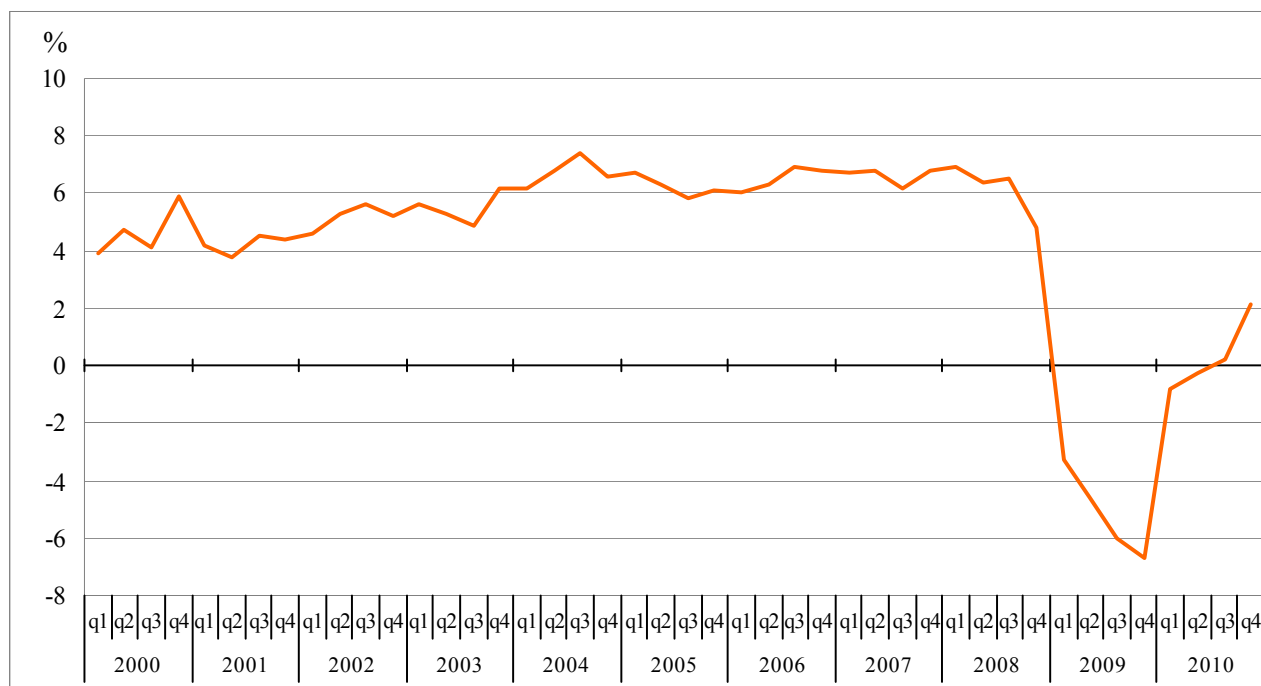
Фиг. 1. Темп на прираст на БВП спрямо предходното тримесечие за периода 2000 - 2010 година
(По средногодишни цени на 2000 г., сезонно изгладени данни с корекция за разликите в броя на работните дни)

³ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в „Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане“. Процедурата се осъществява с помощта на разработения от Евростат софтуерен продукт Demetra, при което се прилага алгоритъмът TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Повече информация можете да намерите в тематичната рубрика „Брутен вътрешен продукт“, методология: [Тримесечни сезонно изгладени данни](#).

През четвъртото тримесечие на 2010 г. спрямо същото тримесечие на предходната година ръстът на БВП е 2.1%.

Фиг. 2. Темп на прираст на БВП спрямо съответното тримесечие на предходната година за периода 2000 - 2010 година
(По средногодишни цени на 2000 г., сезонно изгладени с корекция за разликите в броя на работните дни)

БВП за 2010 г., получен като сума от тримесечните данни, нараства в реално изражение с 0.3% спрямо 2009 година.

Тримесечни изменения

През четвъртото тримесечие на 2010 г. спрямо третото брутната добавена стойност в икономиката нараства с 0.4%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през четвъртото тримесечие на 2010 г. за първи път в рамките на годината се регистрира нарастване на крайното потребление и бруто капиталобразуването - съответно с 4.1 и 2.8%. За разлика от предходните тримесечия на годината износьт на стоки и услуги през четвъртото тримесечие намалява с 3.9% спрямо предходното. През същия период вносьт на стоки и услуги нараства с 2.3% спрямо предходното тримесечие.

Годишни изменения

През четвъртото тримесечие на 2010 г. спрямо същото тримесечие на предходната година брутната добавена стойност нараства с 0.8%, като динамиката ѝ се определя основно от регистрираните ръстове в аграрния сектор - 4.8%, и индустриалния сектор - 3.6%. Услугите имат отрицателен принос в добавената стойност и отчитат намаление от 1.8% за разглеждания период.

По отношение на компонентите на крайното използване основен принос за регистрирания положителен икономически растеж от 2.1% има колективното потребление и износът на стоки и услуги, които се увеличават съответно с 11.3 и 10.7%. Крайното потребление и бруто капиталобразуването отчитат спад спрямо съответното тримесечие на предходната година - съответно с 1.3 и 2.1%.

ПРИЛОЖЕНИЕ
Таблица 1
Брутен вътрешен продукт за 2010 г., четвърто тримесечие и година

(Сезонно неизгладени данни)

		IV тримесечие 2010			2010		
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял		стойностен обем в текущи цени	относителен дял	
			в БДС	в БВП		в БДС	в БВП
		млн. лв.	%	%	млн. лв.	%	%
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	17000	100.0	85.3	60765	100.0	86.1
2	Аграрен	736	4.3	3.7	3670	6.0	5.2
3	Индустрия	4908	28.9	24.6	18166	29.9	25.7
4	Услуги	11356	66.8	57.0	38929	64.1	55.2
5	Корективи	2924		14.7	9803		13.9
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	19924		100.0	70568		100.0
	По елементи на крайното използване:						
7	Крайно потребление (8+9)	16444		82.6	55223		78.3
8	Индивидуално	14627		73.5	49649		70.4
9	Колективно	1817		9.1	5574		7.9
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	5190		26.0	16590		23.5
11	В основен капитал	4852		24.3	15670		22.2
12	Изменение на запасите	338		1.7	920		1.3
13	Външногърговско салдо (14-15)	-1710		-8.6	-1245		-1.8
14	Износ на стоки и услуги	10100		50.7	40029		56.7
15	Внос на стоки и услуги	11810		59.3	41275		58.5
16	Статистическа разлика	-		-	-		-

Таблица 2

Темп на прираст на БВП, общо и по компоненти¹

(По средногодишни цени на 2000 г., сезонно изгладени с корекция в разликите в броя на работните дни)

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходно тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		2010				2010			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори:	-0.3	0.5	-0.4	0.4	0.1	0.4	0.0	0.8
2	Аграрен	3.6	-0.4	0.5	0.4	7.0	5.5	3.0	4.8
3	Индустрия	1.7	0.3	-2.5	2.7	1.1	1.0	-1.3	3.6
4	Услуги	-0.6	0.1	-0.8	-0.2	-2.5	-1.6	-1.4	-1.8
5	Корективи	-2.1	0.2	1.7	6.8	-6.5	-4.7	-1.9	4.4
6	Брутен вътрешен продукт	-0.5	0.5	0.7	1.7	-0.8	-0.3	0.5	2.1
	Елементи на крайното използване:								
7	Крайно потребление	-1.0	-0.6	-2.7	4.1	-4.5	-4.3	-6.4	-1.3
8	Индивидуално	-1.1	-0.5	-2.6	4.3	-3.5	-3.7	-5.9	-1.4
9	Колективно	26.5	-3.9	-1.1	-7.4	-3.9	-8.9	-7.8	11.3
10	Бруто капиталобразуване	-1.2	-1.3	-0.7	2.8	-12.5	-12.0	-4.9	-2.1
11	В основен капитал	3.8	-3.0	0.0	2.9	-19.9	-15.6	-5.3	4.7
12	Изменение на запасите
13	Външнотърговско салдо
14	Износ на стоки и услуги	1.7	3.9	8.9	-3.9	5.5	12.6	18.5	10.7
15	Внос на стоки и услуги	4.0	2.7	-1.3	2.3	-2.8	0.3	3.0	6.9
16	Статистическа разлика

¹ Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2000 година. Повече информация за прилаганите методи можете да намерите в тематичната рубрика "Брутен вътрешен продукт", методология:

Измерване на ефекта от промени в обема и промени в цените

Тримесечни сезонно изгладени данни